

Sygn. akt III AUa 1310/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajączkowski(spr.)

Sędziowie:SSA Jolanta Wolska

del. SSO Jacek Chrostek

Protokolant: stażysta Weronika Skalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 czerwca 2015 r. w Ł.

sprawy (...) w Ł.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o zwrot składek

na skutek apelacji (...) w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 8 sierpnia 2014 r. sygn. akt VIII U 24/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Sygn. akt: III AUa 1310/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił W. S. – likwidatorowi spółki (...) w Ł. – zwrotu nadpłaconych składek za okres od listopada 1999 r. do marca 2003 r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że na koncie płatnika składek – spółki (...) sp. z o.o. w Ł. w likwidacji nie stwierdzono nadpłaconych składek.

W odwołaniu od tej decyzji W. S. zakwestionował prawidłowość rozstrzygnięcia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wnosząc o jego uchylenie i zwrot niezasadnie pobranych składek w kwocie 5693 zł.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie argumentując jak w treści zaskarżonej decyzji.

Zaskarżonym wyrokiem z 8 sierpnia 2014 r., sygn. akt: VIII U 24/13, Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, oddalił odwołanie oraz zasądził od (...) w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 1200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Orzeczenie to poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. powstała 29 lipca 1997 r., zaś została postawiona w stan likwidacji 18 czerwca 1999 r. Likwidatorem został W. S.. Wcześniej w tej samej spółce pełnił on funkcję prezesa zarządu. Obowiązki prezesa wykonywał w oparciu o umowę o pracę.

W okresie od listopada 1999 r. do marca 2003 r. Spółka (...) odprowadziła składki na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem W. S. tylko za okresy od grudnia 1999 r. do marca 2000 r. oraz od maja 2000 r. do czerwca 2000 r. w następującej wysokości:

– za grudzień 1999 r. 490,03 zł na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, 81,07 zł składki zdrowotnej, 33,92 zł na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;

– za styczeń 2000 r. 245,15 zł na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, 40,85 zł składki zdrowotnej, 16,96 zł na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;

– za luty 2000 r. 245,15 zł na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, 40,85 zł składki zdrowotnej, 16,96 zł na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;

– za marzec 2000 r. 256,13 zł na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, 42,68 zł składki zdrowotnej, 17,71 zł na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;

– za maj 2000 r. 256,13 zł na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, 42,68 zł składki zdrowotnej, 17,71 zł na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;

– za czerwiec 2000 r. 256,13 zł na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, 42,68 zł składki zdrowotnej, 17,71 zł na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Decyzją z 15 września 2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że W. S. podlega ubezpieczeniom społecznym: ubezpieczeniu emerytalnemu, ubezpieczeniom rentowym, ubezpieczeniu chorobowemu i wypadkowemu od 1 stycznia 1999 r. do 31 października 1999 r. oraz że nie podlega tym ubezpieczeniom społecznym od 1 listopada 1999 r. jako pracownik w (...) sp. z o.o. w Ł.. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że pełnienie przez wnioskodawcę od 1 listopada 1999 r. funkcji likwidatora spółki nie było w ramach zawartej umowy o pracę, a łączący go stosunek ze spółką miał charakter stosunku organizacyjnego w spółce prawa handlowego. W dniu 24 września 2008 r. wnioskodawca złożył odwołanie od tej decyzji. Wyrokiem z 3 sierpnia 2010 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, oddalił odwołanie od powyższej decyzji. Wyrok jest prawomocny.

W dniu 19 listopada 2010 r. organ rentowy wydał decyzję, w której rozpoznał wniosek W. S., występującego jako pracownik spółki i odmówił zwrotu składek na ubezpieczenie społeczne za sporny okres. Odwołujący się zaskarżył tę decyzję i sprawa zawisła przed sądem pod sygn. akt VIII U 36/11, jednak wnioskodawca wycofał odwołanie. Skutkiem czego postanowieniem z 12 kwietnia 2011 r., w sprawie VIII U 36/11 Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych umorzył postępowanie w sprawie. Wnioskodawca wycofał odwołanie, ponieważ został pouczone, iż prawo do zwrotu nadpłaconych składek przysługuje jedynie pracodawcy.

W związku z tym 31 października 2012 r. wnioskodawca, działając jako płatnik składek złożył wniosek o zwrot kwoty 5.693 zł, niezasadnie pobranej przez ZUS składki na ubezpieczenie społeczne, za okres, w którym organ rentowy uznał, że W. S. nie podlegał obowiązkowi ubezpieczeń społecznych jako pracownik spółki.

Na dzień 30 kwietnia 2013 r. na koncie płatnika (...) Sp. z o.o. pozostawało 1069, 08 zł niepokrytych należności. W tym 308, 08 zł nieopłaconych składek oraz 761 zł niezapłaconych odsetek .

Z PIT – 11 wynika, że odwołujący się w 1999 r. uzyskał 4 813 zł dochodu przy kosztach uzyskania przychodu równych 888, 72 zł oraz przychodzie w wysokości 7015 zł. Kwota składek na ubezpieczenie społeczne wynosiła 1312, 54 zł a na ubezpieczenie zdrowotne 278, 26 zł. W kolejnym PIT – 11 za 2000 r. wnioskodawca zadeklarował, iż osiągnął 7357, 92 zł dochodu przy kosztach uzyskania przychodu 982, 08 zł oraz przychodzie równym 8340 zł. Pobrane składki na

ubezpieczenia społeczne wyniosły 1560, 42 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne 508,50 zł. W następnym PIT – 11 za 2001 r. skarżący stwierdził, że miał 8009, 28 zł dochodu. Koszty uzyskania przychodu stanowiły 1110,72 zł, a przychód 9120 zł. Ubezpieczony odprowadził 1706, 40 zł na ubezpieczenia społeczne oraz 574, 56 z na ubezpieczenie zdrowotne.

W latach 1998 – 2003 firma (...) była obsługiwana przez biuro (...).

Od 1 listopada 1999 r. Spółka z o.o. w likwidacji (...) dokonała następujących wpłat do ZUS:

– za listopad 1999 r. 245, 15 zł na ubezpieczenie społeczne, 40,85 zł na ubezpieczenie zdrowotne, 16,96 zł na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; data wpłaty to 17 stycznia 2000 r.

– za grudzień 1999 r. 245, 15 zł na ubezpieczenie społeczne, 40,85 zł na ubezpieczenie zdrowotne, 16,96 zł na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; data wpłaty do 17 stycznia 2000 r.

– za styczeń 2000 r. 245,15 zł na ubezpieczenie społeczne, 40,85 zł na ubezpieczenie zdrowotne, 16,96 zł na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; data wpłaty to 15 lutego 2000 r.

– za luty 2000 r. 245,15 zł na ubezpieczenie społeczne, 40,85 zł na ubezpieczenie zdrowotne, 16,96 zł na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; data wpłaty to 15 marca 2000 r.

– za marzec 2000 r. 256,13 zł na ubezpieczenie społeczne, 42,68 zł na ubezpieczenie zdrowotne, 17,71 zł na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; data wpłaty to 17 kwietnia 2000 r.

– za maj 2000 r. 256,13 zł na ubezpieczenie społeczne, 42,68 zł na ubezpieczenie zdrowotne, 17,71 zł na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; data wpłaty to 15 czerwca 2000 r.

– za czerwiec 2000 r. 256,13 zł na ubezpieczenie społeczne, 42,68 zł na ubezpieczenie zdrowotne, 17,71 zł na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych; data wpłaty to 15 czerwca 2000 r.; data wpłaty to 17 lipca 2000 r.

Występują rozbieżności pomiędzy zestawieniem sporządzonym przez J. B. w oparciu o posiadane przez nią dokumenty a kwotami zawartymi w zeznaniach podatkowym ubezpieczonego. W dokumentach PIT – 11 winny być wskazane faktycznie odprowadzone składki na ubezpieczenia społeczne, lecz nie zawsze tak się dzieje. J. B. sporządziła rozliczenie PIT – 11 W. S. w oparciu o listy płac. Nie zajmowała się wypłatą wynagrodzeń, tylko prowadzeniem dokumentacji. Był okres, że w deklaracjach składanych do ZUS wykazywano nawet wynagrodzenia tylko należne, ale nie wypłacone.

W świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd miał wątpliwości co do tego, że w spornym okresie od 1 listopada 1999 r. do 31 marca 2003 r. W. S., jako likwidator spółki, nie był pracownikiem oraz nie posiadał tytułu do ubezpieczeń społecznych. Mimo to spółka odprowadzała wówczas za niego składki. Z obliczeń organu rentowego wynika wprost, iż spółka odprowadziła składki związane z zatrudnieniem W. S. za okresy od grudnia 1999 r. do marca 2000 r. oraz od maja 2000 r. do czerwca 2000 r.

Ich zwrot nie jest jednak w niniejszej sprawie uzasadniony, gdyż opłacone składki, pomimo braku tytułu do ubezpieczenia, zostały zaliczone na poczet zaległości składkowych oraz odsetek, wynikających z okresu poprzedzającego 1 listopada 1999 r. stosownie do treści art. 24 ust. 6a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Jako że wnioskodawca nie udowodnił, iż nie istniały zaległości składkowe, na poczet których zaliczono wpłaty spornych składek oraz iż w rzeczywistości spółka opłaciła składki od ubezpieczenia W. S. za inne niż przyjął organ rentowy miesiące lub w wyższej kwocie to roszczenie o zwrot składek jest w zdaniem Sądu Okręgowego niezasadne. Z tego to powodu Sąd, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie, w przedmiocie kosztów postępowania orzekając stosownie do art. 98 k.p.c.

Wyrok ten zaskarżył apelacją z 23 października 2014 r. W. S., wnosząc o jego zmianę i zwrot nienależnie pobranych składek.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i z tego powodu podlega oddaleniu.

Sąd Apelacyjny uznał, iż zaskarżony wyrok Sądu I instancji jest prawidłowy i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa. Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonał analizy zebranych dowodów, nie naruszając zasady swobodnej ich oceny i w oparciu o zasadnie przyjęty stan faktyczny sprawy prawidłowo zastosował konkretnie przywołane przepisy prawa materialnego. Sąd Apelacyjny podzielił więc ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego i przyjął je za własne. Podzielił również rozważania prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany bądź uchylecia.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do oceny prawidłowości postępowania organu rentowego, który to odprowadzone przez W. S. składki na ubezpieczenia społeczne za okres od 1 listopada 1999 r. do 31 marca 2003 r., mimo braku tytułu do tych ubezpieczeń, zaliczył na poczet jego zaległości składkowych oraz odsetek wynikających z okresu poprzedzającego 1 listopada 1999 r. Sąd I instancji stwierdził, że w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprawność spornej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie może budzić żadnych wątpliwości. W. S. nie udowodnił bowiem, że nie posiadał on żadnych zaległości składkowych, na poczet których organ rentowy mógł zaliczyć odprowadzone przez niego składki.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zaskarżone orzeczenie Sądu I instancji jest słuszne i znajduje oparcie w obowiązujących przepisach prawa. Trafności stanowiska zajętego przez Sąd Okręgowy nie zdołały podważyć argumenty przedstawione przez skarżącego w treści wywiedzionej przez niego apelacji. Podkreślić przy tym należy, że ubezpieczony nie sformułował w niej żadnych konkretnych zarzutów wobec zakwestionowanego przez siebie orzeczenia, poprzestając jedynie na powtórzeniu swego dotychczasowego stanowiska procesowego i własnej oceny niniejszej sprawy. Skarżący nie przedstawił też żadnych obiektywnych dowodów mogących uzasadnić jego twierdzenia, sprowadzając tym samym treść swej apelacji do polemiki z prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego.

Z ustaleń tych wynika zaś jednoznacznie, że w okresie od 1 listopada 1999 r. do 31 marca 2003 r. skarżący, jako likwidator spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. nie podlegał ubezpieczeniom społecznym, jako pracownik tej spółki. Okoliczność ta znajduje potwierdzenie w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. 15 września 2008 r. oraz wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 3 sierpnia 2010 r. Na podstawie zebranych w sprawie dowodów ustalono również, że w okresie tym spółka (...) sp. z o.o. odprowadziła składki na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w związku z zatrudnieniem W. S. za okresy od grudnia 1999 r. do marca 2000 r. oraz od maja 2000 r. do czerwca 2000 r. Z dokumentacji przedłożonej przez organ rentowy (k. 22 akt sprawy – raport zestawienia deklaracji i wpłat, rozliczenie wpłat na należności dla płatnika, pokrycie należności dla płatnika) wynika natomiast, że wbrew twierdzeniom skarżącego, na koncie płatnika składek – spółki (...) sp. z o.o. istniało zadłużenie wynikające z nieopłaconych składek oraz niezapłaconych odsetek. Mimo zaliczenia na poczet tychże zaległości składek uiszczonych przez skarżącego w spornym okresie, to w dalszym ciągu – tj. na dzień 30 kwietnia 2013 r. – zadłużenie to nie zostało poryte w całości i wynosiło jeszcze 1069,08 zł.

Skarżący, mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodowego, nie wykazał, by tak poczynione ustalenia faktyczne, obarczone były jakimkolwiek błędem. Przypomnieć zaś należy, że dla skuteczności podważenia ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji nie jest wystarczające stwierdzenie, iż dokonane ustalenia są wadliwe, sprzeczne z stanem faktycznym, który w przekonaniu skarżącego jest poprawny i odpowiada rzeczywistości. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania przyczyn, które dyskwalifikują postępowanie sądu niższej instancji w zakresie ustaleń. Autor zarzutu ma dowieść jakie kryteria oceny zostały przez sąd naruszone

przy ocenie konkretnych dowodów, poprzez uznanie braku ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne przyznanie im takich walorów (por: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 20 marca 2015 r. w sprawie I ACa 1420/14, opubl. w LEX nr 16758890). Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., to wymaga on podania, jakie dowody – konkretnie wskazane – sąd ocenił wadliwie, uznając je za wiarygodne i mające moc dowodową bądź niewiarygodne i niemające mocy dowodowej i w czym skarżący upatruje przekroczenie przez sąd przysługującego mu prawa do swobodnej oceny tych dowodów (zob: wyrok Sądu Najwyższego z 5 lipca 2000 r. w sprawie I CKN 291/00, opubl. w LEX nr 303349). Zarzutów tak określonych skarżący nie sformułował.

Tak zatem w świetle zaakceptowanych przez Sąd Apelacyjny okoliczności faktycznych niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, że organ rentowy, wobec bezspornego istnienia ww. zaległości, prawidłowo zastosował się do dyspozycji art. 24 ust. 6a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zaliczając na ich poczet składki odprowadzone przez płatnika, mimo braku stosownego tytułu ubezpieczenia w tym okresie. Zgodnie bowiem z przywołanym przepisem nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku – na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek, z zastrzeżeniem ust. 6c, 8 i 8d.

Z tych powodów Sąd Apelacyjny, uznając zaskarżony wyrok Sądu I instancji za słuszny i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, działając na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd Apelacyjny orzekł stosownie do reguły opisanej w art. 98 k.p.c., statuującej zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania. Sąd zasądził więc od (...) w Ł. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję stosownie do § 6 pkt. 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.